

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünden:

DENİZ UÇAKLARI İLE HAVA TAŞIMA İŞLETMECİLİĞİ YÖNETMELİĞİ (SHY-DENİZ)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; sivil havacılık alanında kullanılacak deniz uçakları ile deniz ve iç sular kullanılarak yapılacak hava taşımacılık faaliyetleri sırasında uyulması gereken usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; deniz uçakları ile deniz ve iç sular kullanılarak sivil hava taşımacılığı yapmak üzere ruhsat başvurusu yapacak veya hâlihazırda bu işletmeciliği yapan kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek veya tüzel kişileri, taşımacılık faaliyetinde kullanılacak deniz uçaklarını, bunların uçuş ekibini ve bu amaçla kullanılan iniş kalkış alanlarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ve 10/11/2005 tarihli ve 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Acil durum: Uçuş halindeki bir uçağın uçuş emniyet ve güvenliğine etki edebilecek herhangi bir durumu,

b) AFTN: Havacılık sabit iletişim ağını,

c) AIP: Havacılık Bilgi Yayınını,

ç) Amatör denizci belgesi: 2/3/2008 tarihli ve 26804 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Özel Teknelerin Donatımı ve Kullanacak Kişilerin Yeterlikleri Hakkında Yönetmeliğe göre verilen belgeyi,

d) ATC: Hava trafik kontrolünü,

e) Bakan: Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanını,

- f) Bakanlık: Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığını,
- g) CTR: Kontrol bölgesini,
- ğ) Deniz uçağı: Su üstünde manevra yapmak üzere inşa edilmiş ve suya iniş kalkış yapabilen, su üzerindeki motorsuz kayık statüsünde olan her türlü hava aracını,
- h) DHMİ: Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünü,
- ı) DSC: Sayısal seçmeli çağrı özelliğini,
- i) DSİ: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünü,
- j) ELT: Acil durum yer belirleme sinyal vericisini,
- k) Genel Müdür: Sivil Havacılık Genel Müdürünü,
- l) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,
- m) Hava aracı: Havalanabilen ve havada seyredilme kabiliyetine sahip her türlü aracı,
- n) Havacılık işletmeleri: Türk tescilli hava araçları ile faaliyette bulunan tüm işletmeleri,
- o) IFR: Aletli uçuş kurallarını,
- ö) İşletme ruhsatı: Havacılık işletmecilerine faaliyette bulunabilmeleri için Genel Müdürlükçe verilen belgeyi,
- p) İşletmeci: Faaliyette bulunmak üzere Genel Müdürlükten işletme ruhsatı almış gerçek ve tüzel kişileri,
- r) Kanun: 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununu,
- s) Kaptan pilot: Belirli ehliyete sahip, uçuş süresince ve su üzerinde bulunduğu sürece uçağın her türlü hareketinden sorumlu pilotu,
- ş) Kerteriz: Herhangi bir cismin yönü ile esas alınan yön arasındaki açıyı,
- t) Liman sahası: 14/4/1341 tarihli ve 618 sayılı Limanlar Kanunu, 31/10/2012 tarihli ve 28453 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Limanlar Yönetmeliği ile 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında

Kanun Hükümünde Kararname çerçevesinde işletilen liman ve iskelelerin fiziki ve idari saha sınırlarını,

u) MSHGP: Milli Sivil Havacılık Güvenlik Programını,

ü) MTMA: Askeri terminal kontrol sahasını,

v) NOTAM: Uçuş harekâtı ile ilgili görevlileri, herhangi bir havacılık hizmetine, kolaylığına, yönetimine veya tehlikesinin varlığına, koşullarına ya da bunlardaki herhangi bir değişikliğe ilişkin bilgilerden zamanında haberdar etmek amacıyla özel bir formatta hazırlanmış havacılara uyarı yayını,

y) TMA: Terminal kontrol sahasını,

z) Uçak: Havadan ağır, motor gücü ile seyreden karaya, denize veya hem karaya ve hem suya inip kalkabilen hava aracını,

aa) Uçuş ekibi: Havacılık işletmeleri tarafından belirlenen, hava aracının sevk ve idaresiyle görevli pilotlar, uçuş mühendisleri ile sertifikalı kabin içi emniyet ve diğer hizmetlerin yürütülmesiyle görevli kabin ekibini, uçak tipine göre uçuş mühendisi kapsamında gerektiğinde seyrüsefer ve radyo operatörlerini,

bb) VFR: Görerek uçuş kurallarını,

cc) VHF: Çok yüksek frekansı,

çç) WGS 84: Dünya geodetic sistemi 1984'ü,

ifade eder.

(2) Bu Yönetmelikte yer almayan tanımlar için, ilgili mevzuatta ve Türkiye'nin üyesi bulunduğu uluslararası sivil havacılık kuruluşları tarafından yayımlanan dokümanlarda belirtilen tanımlar esas alınır.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

İşletme ruhsatı

MADDE 5 – (1) Deniz uçakları ile faaliyet gösterecek işletmelerin; 1/6/2007 tarihli ve 26539 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliği (SHY-6A)'ne veya 14/5/2013 tarihli ve 28647 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Genel Havacılık Yönetmeliği (SHY-6B)'ne göre işletme ruhsatı alması ve faaliyetleri sırasında ilgili

yönetmeliklerdeki ve bu Yönetmeliklerin atıfta bulunduğu diğer sivil havacılık mevzuatındaki asgari şartları sağlaması gerekir.

Deniz uçağı tescili

MADDE 6 – (1) Türk Sivil Hava Aracı Siciline ilk defa kayıt ettirilecek hava araçlarının tescil işlemleri bakım durumuna, imal yılına ve varsa önceden yaptığı uçuşlara ve Kanun ve diğer ilgili mevzuata göre Genel Müdürlük tarafından değerlendirme yapılarak tamamlanır.

Deniz uçağı pilotları

MADDE 7 – (1) Deniz uçağında uçacak pilotun, pilotluk lisanslarının yanında Deniz ve İçsular Düzenleme Genel Müdürlüğü tarafından verilen Amatör Denizci Belgesine sahip olması zorunludur.

(2) Deniz uçakları, su üzerindeki operasyonları sırasında, 12/12/1977 tarihli ve 7/14561 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Denizde Çatışmayı Önleme Tüzüğü kurallarına uyar.

(3) Deniz uçağı pilot lisansı verilmesine ilişkin gerekli hususlar Genel Müdürlükçe ayrıca düzenlenir.

Denizcilik kuralları

MADDE 8 – (1) Deniz uçağı suya indiğı andan itibaren, ulusal ve uluslararası denizcilik kurallarına tabidir.

Dış hat uçuşları

MADDE 9 – (1) Türkiye'den yurt dışına veya yurt dışından Türkiye'ye yapılacak seferlerde, deniz uçağının hudut giriş çıkış işlemleri Bakanlar Kurulunca tayin olunan hudut kapılarından yapılır.

Devamlı üs olarak kullanılacak iniş kalkış alanları

MADDE 10 – (1) Deniz uçakları tarafından deniz ve iç sular üzerindeki kontrolsüz iniş kalkış alanlarına yapılacak olan operasyonlar kaptan pilotun sorumluluğundadır.

(2) Halka açık yüzme alanlarından asgari beş yüz metre açığa inilir. İniş yapılmadan önce uçuş emniyet ve güvenliğini sağlamak üzere planlanan iniş yeri üzerinde deniz ve iç su trafiğini tespit etmek amacıyla keşif yapılır. Bu keşif, en az bir meydan turu şeklinde yapılır.

(3) İniş ve kalkışlarda kullanılacak deniz ve iç su alanları uçuş emniyeti göz önünde bulundurularak işletmeciler ile liman başkanlıkları koordinesinde, liman başkanlıklarının bulunmadığı iç su alanlarında Deniz ve İçsular Düzenleme Genel Müdürlüğü, barajlarda Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü koordinesinde belirlenir. İşletmeciler, Genel Müdürlüğe yapılacak uçuş izin talebinden önce su alanı tahsisi için gerekli izin işlemlerini tamamlar.

(4) Bir su alanının devamlı bir üs olarak kullanılmasına yönelik Genel Müdürlüğe yapılan deniz uçağı işleticilerinin talepleri; Genelkurmay Başkanlığı, Çevre ve Şehircilik, Orman ve Su İşleri, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlıkları, Deniz ve İçsular Düzenleme Genel Müdürlüğü, DHMİ Genel Müdürlüğü, Emniyet Genel Müdürlüğü, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, 20/11/1981 tarihli ve 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna tabi idareler ile ilgili resmi kurum ve kuruluşlarla bir defaya mahsus olmak üzere yapılacak koordinasyon sonucunda değerlendirilir. Müsaade verilen sahalarda yukarıda belirtilen kurumları ilgilendiren herhangi bir değişiklik olması halinde Genel Müdürlüğe bilgi verilir. Genel Müdürlük bu bilgi üzerine gerekli koordinasyon işlemlerini tekrar başlatır.

(5) İşletmelerce, başvurulacak deniz alanını belirten koordinatlar Seyir Hidrografi ve Oşinografi Dairesi Başkanlığınca yayımlanan o bölgenin deniz haritasında belirlenir ve bu koordinatlar haritanın WGS-84 Datum bilgisiyle birlikte verilir.

(6) Tahsis edilen su alanları, sadece başvuru yapan deniz uçağı işletmecisine tahsis edilmemiş olup, diğer işletmeler Genel Müdürlükten gerekli uçuş iznini almaları şartıyla bu su alanlarını kullanabilirler.

(7) İniş ve kalkış için İstanbul ve Çanakkale Boğazı, Türkiye genelindeki tüm trafik ayırım düzenleri, demirleme yerleri ve deniz trafiğinin yoğun olduğu deniz alanları kullanılamaz.

(8) Devamlı bir üs amacıyla kullanılacak su alanının işleticisi ile varsa kontrol sahasında hizmet veren ATC ünitesi arasında hava trafik düzenlemeleri ve karşılıklı sorumluluklara yönelik bir protokol yapılarak Genel Müdürlüğe gönderilir ve uçuşlar bu protokol esasları dâhilinde icra edilir. Devamlı bir üs olarak kullanılmayı gerektirmeyen iniş ve kalkış yerlerinde herhangi bir protokol yapılmasına gerek yoktur. Yapılacak olan bu tür iniş ve kalkışlar kaptan pilotun sorumluluğunda Türkiye AIP'sinde yer alan kural ve esaslar çerçevesinde yapılır.

(9) İlgili kurum ve kuruluşlarca uygun mütalaa edilerek Genel Müdürlüğe gönderilen iniş/kalkış alanları Genel Müdürlük İnternet sayfasında yayımlanır.

Güvenlik tedbirleri

MADDE 11 – (1) Kontrolsüz iniş kalkış alanlarından yapılacak yolcu alımlarında yolcular ve taşınan kargonun aranması ve taranması ile güvenlik tedbirlerinin alınması işletmeci sorumluluğundadır.

(2) Deniz uçağı pilotu iniş yapacağı su alanına yaklaşırken VHF Kanal 16'dan liman başkanlığı ve sahil güvenlik komutanlığı ile temas kurar.

(3) Deniz uçakları, inişi tamamladıktan sonra su üzerinde karaya göre 5 knotdan fazla sürat yapamazlar.

(4) Deniz uçakları kullanılarak deniz ve iç sulardan kontrollü meydanlara yapılacak uçuşlarda güvenlik uygulamaları, MSHGP esas alınarak yapılır.

(5) Deniz uçaklarının liman idari sahaları dışındaki deniz alanlarındaki kontrolleri 9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununa, liman idari sahalarındaki güvenlik denetimleri ise 25/7/1997 tarihli ve 97/9707 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması, Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğe uygun olarak yürütülür.

(6) İniş kalkış alanlarının işaretlenmesi Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünün görüşleri doğrultusunda işletmeci tarafından yapılır.

Uçuş kuralları

MADDE 12 – (1) Deniz uçakları ile düzenlenecek uçuşların, uçuş planlarını sunma, uçuş kayıtlarının tutulması, VFR/IFR uçuş usulleri, hava trafik kontrol usulleri, NOTAM usulleri ve benzeri konularda Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı kuralları ile Türkiye AIP'sinde yer alan usul ve esaslar uygulanır. Bu usul ve esaslar dışında gerekli hallerde Genel Müdürlük tarafından ilave tedbirler uygulanabilir.

(2) Türkiye AIP'sinde ilan edilen CTR, TMA, MTMA gibi kontrollü sahalar ve hava koridorlarına girmeden yeterli süre öncesinde hava aracını kullanmakta olan kaptan pilot tarafından ilgili hava trafik kontrol üniteleri ile temas kurularak müsaade alınması gerekir. İlgili ATC ünitesinden müsaade alınmadığı sürece kontrollü sahalar girilmez, aletle alçalma, standart aletli kalkış ve geliş usulleri ile meydan trafik paternleri ihlal edilemez. Türkiye AIP'sinde yer alan hükümler çerçevesinde uçuş planları sunulur ve kapatılır. Uçuş planı sunulurken Türkiye AIP'si uçuş planlama başlıklı ENR 1.10 sayfasında yer alan uçuş planınının 18 inci maddesine sorumlu kaptan pilotun telefon, faks ve benzeri irtibat bilgileri yazılır.

(3) Deniz uçakları ile akrobasi ve gösteri uçuşu yapılması ile gece su üzeri iniş ve kalkış yapılması Genel Müdürlüğün özel iznine tabidir.

(4) Deniz uçağında, VHF deniz telsiz bandında haberleşme imkânı sağlayan VHF-DSC aygıtının bulundurulması mecburidir.

(5) Deniz uçaklarında; seyrüsefer yapılan bölgelere ait deniz haritaları ile onaylı can yeleği, ELT cihazı ve gerekli haberleşme cihazları bulundurulur. Deniz uçağı pilotu, Seyir Hidrografi ve Oşinografi Dairesi Başkanlığınca hazırlanan ve ilan edilen denizcilere ilanları ve seyir duyurularını kesintisiz takip eder.

(6) Deniz ve iç su alanlarında akıntı hızının saatte 5,5 km.'yi geçtiği yerler iniş kalkış alanı olarak kullanılamaz.

(7) Askeri havaalanlarının kontrol sahası içerisinde yer alan su üzeri iniş ve kalkış alanlarına uçuş planlanması durumunda, işletici tarafından uçuş planı çekilmeden önce Genel Müdürlük tarafından yayınlanan uçuş izninde bildirilen irtibat numaralarından ilgili askeri birlik aranarak icra edilecek uçuşa yönelik tahdit olup olmadığı teyit edilir. Bu teyidin alınması ve uygulanmasından uçuştan sorumlu kaptan pilot ve işletmeci sorumludur.

(8) Otel, tatil köyü gibi yerlerin önlerine iniş yapılırken, emniyet mantarları ile çevrilmiş alanlardan yeteri kadar uzağa inilir, taksi halinde iken dahi emniyet mantarları ile çevrilmiş yüzme alanları ihlal edilemez, otellerin önlerine yanaşırken motorlu deniz araçları için mantarlarla işaretlenmiş kulvarlardan taksi yapılır.

(9) İniş ve kalkışlarda karşılaşacak olan iki uçaktan, su üzerinde veya kalkışta olan uçağın geçiş üstünlüğü ilkesi vardır.

(10) İniş ve kalkışlarda tehlikeli durumlara sebebiyet vermemek için, kerteriz alarak inilir.

(11) Turistik oteller bölgelerindeki botla çekilen paraşütlere ve diğer uçan cisimlere bırakılması gereken mesafe, paraşüt ve/veya diğer uçan cisim merkez alınarak minimum 2000 feet'lik (600 m) dairesel alanın dışında yapılır.

(12) Hava sahası güvenliği açısından, deniz uçakları tarafından doldurulacak uçuş planları adres hanesine "LTACYWYX" AFTN adresi eklenir.

(13) Deniz uçakları ile her türlü atık, tehlikeli madde ve konusu suç teşkil eden maddenin taşınması yasaktır.

(14) Deniz uçağı iniş ve kalkış müsaadesi verilen göl ve nehlere, iniş ve kalkışlarda faaliyet halindeki balıkçılar ile av araçlarına 200 metre mesafe bırakılır. Kafes yetiştiriciliği yapılan göl alanlarında iniş ve kalkışlarda kafeslere 500 metre mesafe bırakılır.

Uçuş izinleri

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında yer alan hava araçlarının, suya iniş ve kalkışları için Genel Müdürlükten izin almaları gerekir. İlk defa uçuş yapılacak iniş/kalkış alanı ile ilgili izin için, Genel Müdürlük İnternet sayfasında yayımlanan uçuş izin talep formu eksiksiz doldurularak uçuştan en az 30 iş günü önce Genel Müdürlüğe gönderilir. Genel Müdürlük, iniş/kalkış alanlarına ilişkin bir kez ilgili kurum ve kuruluşlarla koordine ederek uygun bulunması halinde, uçuş iznini yayımlandığı tarihten itibaren 1 yıl geçerli olmak üzere yayımlar. İlgili kurum ve kuruluşlardan yayımlanan suya iniş/kalkış alanları ile ilgili herhangi bir değişiklik gelmediği sürece Genel Müdürlük uçuş iznini koordinasyon kurmadan yayımlar.

(2) Genel Müdürlükçe koordinasyonu daha önce yapılan iniş/kalkış alanları ile ilgili izin başvurusu uçuş izin talep formunun eksiksiz doldurularak uçuştan en az 10 iş günü önce

Genel Müdürlüğe gönderilir. İlgili kurum ve kuruluşlardan yayımlanan suya iniş/kalkış alanları ile ilgili herhangi bir değişiklik gelmediği sürece Genel Müdürlük uçuş iznini koordinasyon kurmadan yayımlar.

(3) Suya iniş/kalkış düzenleyen hava araçları, Genel Müdürlükten izin almadan uçuş düzenleyemez.

(4) İşletici tarafından iniş ve kalkış yapılacak sahanın denizden emniyeti ve güvenliği için uçuş izinleri uçuştan yeterli süre önce Sahil Güvenlik Komutanlığı ve ilgili diğer kurumlara bildirilir.

(5) Devamlı iniş/kalkış alanları dışında bir defaya mahsus olarak yapılması talep edilen iniş/kalkış alanları için işleticinin liman başkanlığının uygun görüşü ile birlikte Genel Müdürlüğe başvurması halinde sadece bir günlük uçuş müsaadesi ilgili kurum ve kuruluşlarla koordine sağlanmadan Genel Müdürlük tarafından yayımlanır ve tüm ilgili sivil asker ATC ünitelerine bildirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

İdari ve cezai yaptırımlar

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelikle düzenlenen hükümlere uymayan işletmelere ve işletmecilere Kanunda belirtilen cezai ve idari yaptırımlar uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 15 – (1) 2/10/2011 tarihli ve 28072 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Deniz Uçakları ile Hava Taşıma İşletmeciliği Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Bu Yönetmeliğin yayımı ile birlikte yürürlükten kaldırılan 2/10/2011 tarihli ve 28702 sayılı Resmî Gazete ‘de yayımlanan Deniz Uçakları ile Hava Taşıma İşletmeciliği Yönetmeliğine yapılan atıflar bu Yönetmeliğin ilgili hükümlerine yapılmış sayılır.

Yürürlük

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.